

Примљено: 26. 04. 2013			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредности
01	02	-	1740/12

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

САВЕТ ГУВЕРНЕРА

ЛСГ БР. 91/1/13/ЛС

Београд, 26. априла 2013.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Небојши Стефановићу, председнику

У складу с чланом 23. став 2. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС”, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012 и 106/2012) – Савет гувернера Народне банке Србије доставља Вам извештај о свом раду за 2012. годину.

С поштовањем,

Председник
Савета гувернера Народне банке Србије

проф. др Небојша Савић

საქართველოს
ნაციონალური
ანტიტერორისტული
ცენტრი

საქმის ნომერი	08.01.2017
საქმის თარიღი	
საქმის ხარისხი	

ნაციონალური ანტიტერორისტული ცენტრი

საქმის ნომერი

08.01.2017

საქმის თარიღი

საქმის ხარისხი

საქმის კატეგორია

საქმის თარიღი

საქმის ხარისხი

საქმის კატეგორია

საქმის ნომერი

საქმის თარიღი

საქმის ხარისხი

საქმის კატეგორია

[Handwritten signature]

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
САВЕТА ГУВЕРНЕРА
НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ
ЗА ПЕРИОД
НОВЕМБАР - ДЕЦЕМБАР
2012. ГОДИНЕ**

Београд, април 2013. године

САДРЖАЈ

1. Законска овлашћења и дужности Савета	3
2. Састав Савета	5
3. Седнице Савета	6
4. Финансијски план Народне банке Србије за 2013. годину	7
5. Разматрање извештаја из члана 24. Закона о Народној банци Србије.....	9
6. Остале активности Савета	9

1. Законска овлашћења и дужности Савета

Савет гувернера Народне банке Србије (у даљем тексту: Савет) образован је на основу Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС”, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012 и 106/2012) (у даљем тексту: Закон), као један од три органа Народне банке Србије (поред Извршног одбора и гувернера).

Изменама и допунама Закона о Народној банци Србије из августа 2012. године („Службени гласник РС”, бр. 76/2012) унапређена је и проширена улога Савета у односу на његове дотадашње функције.

Како су главне активности Савета усмерене на надзор над пословањем Народне банке Србије, његова основна улога неодвојива је од очувања кредибилитета Народне банке Србије у остваривању њених циљева, обављања њених функција, као и од обезбеђивања њене независности и самосталности. Савету су у остваривању те улоге законом поверени следећи послови: 1) доношење статута Народне банке Србије, на предлог Извршног одбора; 2) утврђивање режима курса динара, на предлог Извршног одбора и уз сагласност Владе; 3) доношење стратегије управљања девизним резервама, на предлог Извршног одбора; 4) одлучивање о чланству у међународној финансијској организацији и институцији; 5) доношење финансијског плана Народне банке Србије; 6) усвајање годишњих финансијских извештаја Народне банке Србије; 7) избор руководиоца у организационој јединици Народне банке Србије за послове интерне ревизије; 8) избор спољног ревизора; 9) разматрање извештаја спољног ревизора и праћење примене препорука тог ревизора у Народној банци Србије; 10) вршење надзора над системом финансијског извештавања, управљања ризицима и унутрашњих контрола у Народној банци Србије; 11) оцењивање да ли су рачуноводствене политике и процедуре које су усвојене у Народној банци Србије одговарајуће; 12) усвајање годишњег плана о обављању интерне ревизије у Народној банци Србије и периодично разматрање извештаја о обављеној интерној ревизији; 13) вршење надзора над обављањем интерне ревизије и обављањем усклађености пословања у Народној

банци Србије; и 14) доношење стратегије развоја Народне банке Србије, коју предлаже Извршни одбор, и праћење њеног спровођења.

Иако Савету нису дата изричита овлашћења за утврђивање и вођење монетарне политике и предузимање мера у области надзора над банкама и другим лицима у финансијском сектору или за обављање других функција Народне банке Србије – чланом 24. Закона прописано је да је гувернер дужан да најмање једном у три месеца Савету достави извештај о спровођењу монетарне политике, док је Управа за надзор над финансијским институцијама (у даљем тексту: Управа за надзор) дужна да најмање једном у три месеца Савету достави извештај о издавању и одузимању дозвола за рад и о надзору над финансијским институцијама. Ради обављања послова из свог делокруга, Савет може од Извршног одбора, гувернера и Управе за надзор затражити да му доставе одговарајућу документацију и податке који су настали у раду Народне банке Србије.

Поред тога, Савет испитује постојање разлога за разрешење функције гувернера, вицегувернера и директора Управе за надзор и притом је дужан да од њих затражи изјашњење. Ако Савет утврди да постоји неки од законом утврђених разлога за разрешење гувернера, вицегувернера и директора Управе за надзор – о томе без одлагања обавештава председника Републике Србије и Народну скупштину, са образложењем, ради даљег спровођења поступка разрешења.

С обзиром на то да чланове Савета бира и разрешава Народна скупштина, те да су јој они стога непосредно одговорни – Савет по потреби, а најмање два пута годишње, Народној скупштини доставља извештај о свом раду. Исто тако, годишње финансијске извештаје Народне банке Србије, са извештајем овлашћеног ревизора, Савет доставља, ради информисања, Народној скупштини до 30. јуна наредне године.

2. Састав Савета

У складу с чланом 22. Закона, Савет има пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета бирају се на пет година, с правом поновног избора, с тим што је изменама и допунама Закона о Народној банци Србије из новембра 2012. године („Службени гласник РС” бр. 106/2012) прописано да се код првог избора чланова Савета, председник Савета бира на период од пет година, а остали чланови Савета на четири, три, две и једну годину. Председник и чланови Савета морају испуњавати услове за избор који су прописани за гувернера а тичу се стручности, неспојивости функција и сукоба интереса, при чему најмање један члан Савета, поред тих услова, мора имати најмање десет година искуства на пословима рачуноводства или ревизије.

Састав Савета на дан 31. децембра 2012. године био је следећи:

- 1) др Небојша Савић, председник Савета, изабран на седници Народне скупштине од 13. новембра 2012. године на период од пет година;
- 2) Стојан Стаменковић, члан Савета, изабран на седници Народне скупштине од 13. новембра 2012. године на период од четири године;
- 3) др Миладин Ковачевић, члан Савета, изабран на седници Народне скупштине од 13. новембра 2012. године на период од три године;
- 4) мр Никола Мартиновић, члан Савета, изабран на седници Народне скупштине од 13. новембра 2012. године на период од две године;
- 5) мр Иван Николић, члан Савета, изабран на седници Народне скупштине од 13. новембра 2012. године на период од једне године;

3. Седнице Савета

Према члану 25. Закона, седнице Савета одржавају се по потреби, а најмање једном у два месеца, и то ако су присутна најмање три члана Савета, а одлуке се доносе већином гласова од укупног броја чланова.

Начин сазивања и одржавања седница Савета, питања која се разматрају на тим седницама, доношење одлука, вођење записника и стенограма, као и друга питања у вези с радом Савета – уређени су Пословником о раду Савета гувернера Народне банке Србије.

У периоду новембар - децембар 2012. године Савет је одржао једну редовну и једну конститутивну седницу, на којима је разматрано десет тачака дневног реда. Седницама Савета присуствовали су, по правилу, гувернер, вицегувернери, директор Управе за надзор над финансијским институцијама, генерални секретар и генерални директор Дирекције за законодавно-правне послове, као и руководиоци организационих јединица у Народној банци Србије у чијем су делокругу питања разматрана на тим седницама. Те организационе јединице припремале су материјал потребан за разматрање и одлучивање на овим седницама.

Конститутивна седница новог Савета одржана је 26. новембра 2012. године и њој су, између осталих, присуствовали председник и чланови Савета, чланови претходног сазива Савета, гувернер и вицегувернери.

На основу члана 3. став 3. Пословника о раду Савета гувернера Народне банке Србије (СГ НБС бр. 1 од 31. августа 2010. године), на првој редовној седници од 25. децембра 2012. године Савет је усвојио план одржавања редовних седница Савета за 2013. годину. Редовне седнице Савета у 2013. години одржаваће се према следећем оквирном плану:

21–25. јануар; 18–22. фебруар; 18–22. март; 22–26. април; 20–24. мај; 17–21. јун; 15–19. јул; 26–30. август; 16–20. септембар; 21–25. октобар; 18–22. новембар; 23–27. децембар.

4. Финансијски план Народне банке Србије за 2013. годину

Савет је на седници од 25. децембра 2012. године усвојио Финансијски план Народне банке Србије за 2013. годину (у даљем тексту: Финансијски план), којим су предвиђени укупни оперативни приходи у износу 29,2 млрд динара, укупни оперативни расходи у износу 28,9 млрд динара и добит из оперативног пословања у износу 0,315 млрд динара.

При изради Финансијског плана узети су у обзир, између осталог, следећи значајни елементи:

- ниво остварених прихода и расхода Народне банке Србије за девет и десет месеци 2012. године, као и ниво прихода и расхода пројектованих за целу 2012. годину;
- циљана стопа инфлације за крај 2013. године, као и с њом конзистентна просечна референтна каматна стопа (према пројекцији тадашњег Сектора за монетарне анализе и статистику);
- пројектовани виши просечни обрачунски курс динара према евр у односу на онај који је планиран за 2012. годину, као и међувалутни однос САД долар/евро у висини 1,29;
- очекивано просечно коришћење преконоћног кредита за ликвидност банака на основу залог хартија од вредности у 2013. години у износу око 50 млн динара;
- претпоставка да у 2013. години неће бити промена у оквиру инструмената обавезне резерве што се тиче стопа издвајања те резерве и валутне структуре издвајања девизне обавезне резерве, као ни промене динарског издвајања по основу динарске основице, већ само по основу благог раста дела девизне обавезне резерве који се издваја у динарима, при чему би обавезна резерва која се издваја у динарима у 2013. години просечно износила око 143,9 млрд динара;
- пројектовано просечно стање динарских депозита Републике Србије код Народне банке Србије у 2013. години у износу 51,1 млрд динара;

– процењени ниво референтних каматних стопа централних банака на девизна средства пласирана у иностранству, и то за евро 0,25%, а за САД долар 0,13%.

Планирани оперативни приходи Народне банке Србије за 2013. годину износе укупно 29,2 млрд динара, што је за 2,8 млрд динара (10,6%) више од оперативних прихода планираних за 2012. годину, и то по основу примењеног пројектованог вишег просечног обрачунског курса динара према еврџ (у односу на планирани за претходну годину) на пројектоване приходе од камата по основу пласмана у инострану валути и по основу виших осталих прихода.

Оперативне приходе чине приходи од камата на пласмане и депозите у инострану валути (планирани приходи у износу 17,5 млрд динара или 59,9% укупних оперативних прихода), приходи од камата на депозите, кредите и друге пласмане у динарима (планирани приходи у износу 1,2 млрд динара), приходи од накнада за вршење услуга (планирани приходи у износу 3,7 млрд динара или 12,5% укупних оперативних прихода), остали приходи које Народна банка Србије остварује својим пословањем и пословањем специјализоване организације у свом саставу (планирани приходи у износу 6,6 млрд динара или 22,5% укупних оперативних прихода) и добици од промене тржишне вредности иностраних хартија од вредности и по основу њихове продаје (планирани приходи у износу 0,2 млрд динара).

Пројектовани оперативни расходи Народне банке Србије за 2013. годину износе укупно 28,9 млрд динара, што је за 2,6 млрд динара (9,8%) више од оперативних расхода планираних за 2012. годину – по основу пројектованих виших расхода камата и других трошкова из оперативног пословања.

Оперативне расходе чине расходи камата по кредитима, депозитима и другим обавезама у инострану валути (пројектовани расходи у висини 1,7 млрд динара), расходи камата по депозитима, кредитима и другим обавезама у динарима (пројектовани расходи у износу 6,4 млрд динара или 22,1% укупних оперативних расхода), расходи камата по

хартијама од вредности (пројектовани расходи у износу 7,5 млрд динара или 25,9% укупних оперативних расхода), други трошкови пословања, расходи накнада и други трошкови (пројектовани расходи у износу 6,4 млрд динара), трошкови амортизације (пројектовани расходи у износу 1,9 млрд динара), трошкови зарада запослених (пројектовани расходи у износу 4,6 млрд динара) и остали трошкови које Народна банка Србије има у свом пословању и у пословању специјализоване организације у свом саставу (пројектовани расходи у износу око 0,4 млрд динара).

Финансијским планом пројектован је добитак из оперативног пословања у износу 0,315 млрд динара, пре свега по основу већих процењених нето прихода од камата и по основу осталих прихода.

Инвестиционим планом Народне банке Србије за 2013. годину обухваћена су инвестициона улагања предвиђена Планом набавки Народне банке Србије за 2013. годину, у укупном износу 2,55 млрд динара.

5. Разматрање извештаја из члана 24. Закона о Народној банци Србије

Гувернер је Савету доставио извештај из члана 24. Закона, за период јул–новембар 2012. године, који је детаљно разматран и прихваћен на седници Савета од 25. децембра 2012. године.

Имајући у виду садржину поменутог извештаја, на седници Савета расправљано је о текућим питањима монетарне политике, кретању курса динара, мерама за очување финансијске стабилности, стању девизних резерви и контроли, односно надзору који Народна банка Србије спроводи над банкама и другим лицима у финансијском сектору.

6. Остале активности Савета

Савет је обављао и друге послове из свог делокруга, као што је разматрање извештаја о обављеној интерној ревизији у Народној банци

Народна банка Србије

Србије, тромесечних извештаја о усклађености пословања у Народној банци Србије и др.

*

На захтев Народне скупштине, председник Савета образложиће усмено ставове изнете у овом извештају.

Прилози: записници са седница Савета одржаних 26. новембра и 25. децембра 2012. године

**ЗАПИСНИК СА КОНСТИТУТИВНЕ СЕДНИЦЕ
САВЕТА ГУВЕРНЕРА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ**

одржане 26. новембра 2012. године

Седница је одржана у згради Народне банке Србије у Краља Петра 12, у Свечаној сали, а почела је у 10.35 часова.

Седници су присуствовали председник Савета гувернера Народне банке Србије (у даљем тексту: Савет) проф. др Небојша Савић, чланови Савета др Миладин Ковачевић, мр Никола Мартиновић, Стојан Стаменковић и мр Иван Николић, као и чланови претходног сазива Савета проф. др Бошко Живковић, др Милојко Арсић, проф. др Зорица Младеновић и проф. др Коста Јосифидис.

Из Народне банке Србије седници су присуствовали гувернер др Јоргованка Табаковић, вицегувернери др Диана Драгутиновић, мр Ана Глигоријевић и мр Веселин Пјешчић, директор Управе за надзор над финансијским институцијама Ђорђе Јевтић, генерални секретар Миладин Пантелић, генерални директор Дирекције за законодавно-правне послове Бојан Терзић, стручни сарадник у Дирекцији за законодавно-правне послове Стефан Ковачевић, технички секретар у Кабинету гувернера Драгана Стамболија, виши стручни сарадник/дебатни стенограф Снежана Цвијетић и сниматељ Никола Кесер.

Седници је председавао проф. др Небојша Савић.

Записник је водио Стефан Ковачевић.

Проф. др Небојша Савић констатовао је да постоји кворум неопходан за рад и одлучивање и на његов предлог једногласно је усвојен следећи

Дневни ред:

1. Конституисање новог сазива Савета гувернера Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић изразила је захвалност бившим члановима Савета што присуствују конститутивној седници Савета. Истакла је да су остала отворена питања статуса Академије за банкарство и финансије, као и њеног даљег постојања и начина рада, што би требало решити на некој од наредних седница.

Проф. др Бошко Живковић истакао је да је присуство старих чланова Савета симболички гест који говори да институција наставља с радом у континуитету и захвалио се запосленима у Народној банци Србије и члановима Савета с којима је сарађивао, истакавши да су радили

конструктивно, аналитично и ефикасно. Новим члановима Савета пожелео је срећан рад и нагласио да је суштински важно очувати сарадњу између Савета гувернера и Извршног одбора.

Проф. др Небојша Савић захвалио се на указаном поверењу и навео да је важно створити свест о томе да ништа не почиње са нама, већ да постоји дуга историја иза сваке институције. Он је напоменуо и да треба очувати све добре тековине претходника, те допринети њиховом унапређењу. Истакао је да је пред нама тежак период са доста притисака, којима је потребно одолети ради одржавања финансијске стабилности и успостављања ценовне стабилности.

Стојан Стаменковић је истакао да је за Народну банку Србије неколико пута радио студију одрживости спољног дуга, а да то наводи као пример из разлога што га садашња ситуација подсећа на време које је претходило пуцању екстерне ликвидности 1982. године, те да треба уложити знатне напоре како би се избегао такав сценарио. Навео је да се стопа сервисирања дуга у следећој години пење на 40%, а у 2014. године на 41%, те да су те бројке забрињавајуће.

Проф. др Коста Јосифидис изразио је захвалност институцији и људима с којима је сарађивао, а посебно члановима Савета. Истакао је да је уверен да Народна банка Србије постаје све аутономнија у свом раду.

Др Миладин Ковачевић је навео да има позитивна искуства у сарадњи с Народном банком Србије, а посебно је похвалио успостављање Међународног семинара у мандату претходног Савета и Извршног одбора. Такође, напоменуо је да је Народна банка Србије била једино место где је часопис *MAT* могао изложити своју посебну концепцију реформи јавног сектора, док за то није било слуха у остатку стручне и политичке јавности.

Проф. др Небојша Савић је констатовао да су сви новоизабрани чланови Савета присутни, да је Савет конституисан и да овиме почиње са радом.

Седница је завршена у 11.00 часова.

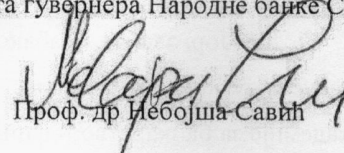
Записник сачинио

Стефан Ковачевић

Председник

Савета гувернера Народне банке Србије

Проф. др Небојша Савић

**ЗАПИСНИК СА 1. РЕДОВНЕ СЕДНИЦЕ
САВЕТА ГУВЕРНЕРА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ**

одржане 25. децембра 2012. године

Седница је одржана у згради Народне банке Србије у Краља Петра 12, у Свечаној сали, а почела је у 11.25 часова.

Седници су присуствовали: председник Савета гувернера Народне банке Србије (у даљем тексту: Савет) проф. др Небојша Савић и чланови Савета Стојан Стаменковић, др Миладин Ковачевић, мр Никола Мартиновић и мр Иван Николић.

Из Народне банке Србије седници су присуствовали: гувернер др Јоргованка Табаковић, вицегувернери мр Веселин Пјешчић и мр Ана Глигоријевић, генерални секретар Миладин Пантелић, директор Управе за надзор над финансијским институцијама Ђорђе Јевтић, генерални директор Директората за економска истраживања и статистику Бранко Хинић, генерални директор Дирекције за законодавно-правне послове Бојан Терзић, генерални директор Интерне ревизије мр Мирослав Перић, директор Усклађености пословања и послова контроле оперативног ризика Љиљана Вељић, стручни сарадник у Дирекцији за законодавно-правне послове Стефан Ковачевић, виши стручни сарадник/дебатни стенограф Снежана Цвијетић, технички секретар у Кабинету гувернера Драгана Стамболија и сниматељ Никола Кесер.

Седницом је председавао председник Савета проф. др Небојша Савић.

Записник је водио Стефан Ковачевић.

Председник Савета констатовао је да постоји кворум неопходан за рад и одлучивање.

На предлог председника Савета, једногласно је усвојен следећи

Дневни ред:

1. Усвајање Записника са 21. седнице Савета гувернера Народне банке Србије;
2. Усвајање записника са Конститутивне седнице Савета гувернера Народне банке Србије;
3. Разматрање Извештаја о пословању Народне банке Србије за период јул–новембар 2012. године;
4. Доношење Одлуке о усвајању Финансијског плана Народне банке Србије за 2013. годину;
5. Разматрање Извештаја о обављеној интерној ревизији у Народној банци Србије за период јул–септембар 2012. године;
6. Доношење Одлуке о усвајању Годишњег плана Интерне ревизије у Народној банци Србије за 2013. годину;
7. Разматрање Тромесечног извештаја о спроведеном испитивању усклађености пословања у Народној банци Србије за период јул–септембар 2012. године;

8. *Усвајање Плана одржавања редовних седница Савета гувернера Народне банке Србије за 2013. годину;*

9. *Разно.*

1. Усвајање Записника са 21. седнице Савета гувернера Народне банке Србије

Записник са 21. редовне седнице Савета гувернера Народне банке Србије једногласно је усвојен.

2. Усвајање Записника са Конститутивне седнице Савета гувернера Народне банке Србије

Записник са Конститутивне седнице Савета гувернера Народне банке Србије једногласно је усвојен.

3. Разматрање извештаја о пословању Народне банке Србије за период јул–новембар 2012. године

Др Јоргованка Табаковић изнела је методологију сачињавања извештаја, истакавши да је реч о мозаику сачињеном од делова које су припремиле организационе јединице. Навела је да је овај извештај значајан јер ће се на њега у будућности враћати, због тога што су многе полазне ставке у њему остале спорне, а на њих се није могло утицати у последњем тромесечју. Истакла је да су пословне процедуре и начини понашања који производе директне материјалне ефекте на финансијски резултат у овом извештају узети као дати, иако нису морали бити такви. Обавезе Народне банке Србије према Влади РС нису измириване, камата на депонована средства КРТА није плаћена до краја године. Поред тога, истакла је да постоји питање које не би требало бити спорно, а то је да ли Народна банка Србије може приказати део прихода у овој или следећој години. Навела је да се понекад, како би се приказао бољи резултат у некој години, остави резерва за следећу годину (нпр. од активних и пасивних временских ограничења према међународним рачуноводственим стандардима) или се око 20% јавних набавки не реализује, што се аутоматски преноси у следећу годину. То све значи да се неке номиналне цифре увећавају, а да резултат испада другачији, што не би смело да се дешава. Она је напоменула да је потребно изменити процедуре које се тичу процене да ли је неки трошак неопходан, одговорности за ту процену и тачног евидентирања одређеног трошка у резултатима пословања кад су у питању места прихода и расхода, а не да сви учествују у доношењу одлука а да нико не сноси одговорност због погрешне процене. Истакла је да је Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер у рачуноводственим извештајима посматран неконзистентно, те да изменама процедура треба омогућити да Народна банка Србије ради као једна кућа, по свим правилима добре праксе.

Др Миладин Ковачевић поставио је питање у вези с нивоом проблематичних кредита у поређењу са околним земљама, те је навео да Хрватска, као највећи дужник у окружењу, ипак боље стоји са нивоом проблематичних кредита него Србија. Такође је питао шта значи задовољавајући ниво покрића бруто плаћених кредита.

Ђорђе Јевтић одговорио је да је за око 1/5 кредитног портфолија дат статус МПЛ дугорочних кредита, али да притом постоје две врсте нивоа покрића – једна у складу са ИФРА СО исправкама вредности на нивоу од 50 до 51% и друга када се урачунају и регулаторна резервисања у складу с нашом регулативом која иду до нивоа од 122% покрића. Навео је да та разлика од 50 до 122% јесте обавеза коју централна банка намеће пословним банкама – да уважавајући кредитни ризик с којим се суочавају рачуна на одређени капитални трошак. Он је напоменуо да је Хрватска прешла на ИФРС резервисања и да она нема регулаторни трошак, те да је због тога њен показатељ мањи. Објаснио је да задовољавајући ниво покрића бруто плаћених кредита значи да је вишак 100% покриће МПЛ с наведеном разликом, што значи да је регулатору резервисано више од 100% МПЛ-а, онога што се сматра мањим степеном наплативости.

Проф. др Небојша Савић поставио је питање у вези са стопом инфлације, у смислу високо флукутирајућих пикова који се појављују неколико година уназад. Навео је да се често као одговор на то питање наводи цена пољопривредних производа, чији је утицај на раст цена доста већи него у другим земљама. Навео је као претпоставку да је тржиште пољопривредних производа монополисано и да има нерегулисане токове новца и робе, те да постоје одређена преливања и нагомилавања токова на неку од тих страна. С обзиром на то, питао је да ли постоји могућност да се превентивно делује за следећу годину, те да се изрази анализа у вези с тим проблемом.

Бранко Хинић је одговорио да су неке анализе у вези с том проблематиком већ рађене, као и да су вођени разговори са стручњацима из релевантних институција. Он је напоменуо да је наведени утицај цена хране неспоран и као разлоге за то навео релативно веће учешће пољопривредних производа (што није само специфичност Србије и чињеница је да, у односу на земље са сличним степеном учешћа пољопривредних производа, ми имамо знатно веће осцилације), као и степен монополисаности (при чему се не прави разлика између цене на прагу пољопривредног газдинства и цене која се формира у малопродаји, а та разлика је прилично велика и због ње је произвођач онемогућен да направи ваљану стратегију и очекивања за наредни период). То је проблем аграрне политике, политике откупних цена, и проблем олигополне структуре у делу откупа производа. Макроекономски гледано, поред степена монополисаности, реч је и о ценовном прагу који је дефинисан увозном ценом, коју, између осталог, одређује увозна евро цена увећана за заштиту домаће производње у виду царина, док с друге стране, поред ценовног максимума, и минимум осцилира више него у окружењу у случајевима хиперпродукције, јер нисмо одговарајуће повезани са светским тржиштем на које би се избацио вишак производа.

Навео је да се због свих ових разлога појављују веће ценовне осцилације него у земљама са сличним стањем пољопривредних производа. На питање проф. др Небојше Савића у вези с робним резервама, одговорио је да су оне у нашим условима стратешког карактера, да служе да у случају ванредних околности помогну потребама становништва, те да би требало да се пренаменују како би имале и тржишну функцију којом би се омогућила стабилност цена и делом повећавао државни буџет. Истакао је и да би требало размислити о извозним царинама, тј. оптерећењу извоза примарних производа и потенцирању извоза производа с већим степеном додате вредности.

Стојан Стаменковић је изнео да је степен монополисаности један од главних узрока прекомерних осцилација цена пољопривредних производа код нас, те да монополи делују на разлитите начине у зависности од услова, а да су ове године имали повољне услове за деловање.

Мр Иван Николић је, у контексту стандардизације пољопривредних производа, напоменуо да ће на повећање извесности на том тржишту повољно утицати Закон о робним берзама, који би ускоро требало да буде донет. Такође је рекао да, према његовом мишљењу, суштинска разлика између нас и других земаља кад је у питању осцилација цена пољопривредних производа – јесте у курсу домаће валуте, а да су пикови у овој години резултат екстремне апрецијације ефективне реалне апрецијације коју смо имали у прошлој години и да је то ниво који је једнак нивоу реалне апрецијације из 2002. године. Навео је да сада имамо валутну стабилност по први пут у дужем периоду, те да уз мере фискалне консолидације, снажније финансијске дисциплине и борбе против корупције можемо имати повољне услове за обарање инфлације.

Др Миладин Ковачевић истакао је да је веома битна нова регулатива у аграрном сектору, и то Закон о робним берзама, Закон о робним резервама и Закон о задругама.

Мр Веселин Пјешчић изнео је да је разлог прекомерних осцилација у цени хране (поред монополских, олигополних и осталих тржишних структура) наша неинтегрисаност у светско тржиште. Он је навео да, када је род изнад или испод просека, цене знатно више падају, односно расту због те неинтегрисаности, тј. због неадекватног извоза и оптерећујућих трошкова на страни увоза. Рекао је да би требало да Закон о задругама помогне малим и средњим пољопривредним произвођачима да се боље организују, преговарају и заједнички наступају на домаћем и страном тржишту, што би допринело стабилизацији цена. Осврнуо се и на коментар мр Ивана Николића у вези са утицајем курса на цене хране, истакавши да он на њих утиче исто онолико колико и на цене осталих производа, а да су притом осцилације у ценама хране знатно веће.

Др Миладин Ковачевић рекао је да у контексту новог Закона о задругама треба обратити пажњу на фондове пољопривредног земљишта. Навео је да подаци о попису пољопривреде говоре да газдинства тешко добијају повољан закуп пољопривредног земљишта, јер га закупају велепоседници који га не обрађују, већ га даље рентирају.

Др Јоргованка Табаковић предложила је да Савет на основу ове конструктивне дискусије сачини препоруку Влади РС, да укаже на проблеме које треба решити у аграрном сектору економије како би Народна банка Србије лакше држала инфлацију под контролом и обезбедила стабилност цена.

Проф. др Небојша Савић предложио је да радну верзију препоруке Влади РС, са конкретним предлозима за решавање питања у аграрном сектору, за следећу седницу Савета сачине др Миладин Ковачевић и Бранко Хинић. Савет се једногласно сагласио с наведеним закључком.

Извештај о пословању Народне банке Србије за период јул–новембар 2012. године једногласно је прихваћен.

4. Доношење Одлуке о усвајању Финансијског плана Народне банке Србије за 2013. годину

Стојан Стаменковић истакао је да се, према Финансијском плану Народне банке Србије за 2013. годину (у даљем тексту: Финансијски план), година 2013. завршава са добитком из оперативног дела. С тим у вези, питао је колико на такву пројекцију могу да утичу евентуалне погрешне претпоставке. Истакао је да је, према његовом мишљењу, споран курс динара према евр у вези с нивоом девизних резерви у 2013. години, тј. пројекцијом да ће њихов ниво остати непромењен, те да се његова предвиђања доста разликују, а посебно имајући у виду резултат платног биланса за наредну годину. Истакао је да је стопа раста извоза за 26% превише оптимистична, јер је увозни уложак у аутомобилској индустрији веома велик. Његова претпоставка је да би дефицит робе и услуга у 2013. години требало да остане на нивоу из 2012. године, гледано у апсолутном смислу, тј. према вредности. Навео је да је тешко да би се курс могао задржати у предвиђеним границама од 115 динара за евро без смањења девизних резерви, те да је његова претпоставка да би он у следећој години просечно износио око 118 динара за евро. Он је питао да ли би се у том случају добитак предвиђен Финансијским планом претворио у губитак.

Мр Веселин Пјешчић одговорио је да се то не би догодило, већ да би евентуално депрецијација курса већа од обрачунатих 115 динара за евро повећала наш финансијски резултат због ефеката по основу девизних резерви.

Др Миладин Ковачевић преформулисао је питање Стојана Стаменковића истакавши да је основна разлика у њиховим пројекцијама и пројекцијама Народне банке Србије у повећању увоза (за око једну милијарду), што је истовремено и разлика у девизним резервама. Навео је да треба бити опрезан када се говори о основним параметрима монетарне политике за крај следеће године, јер се јавност према њима управља, а то утиче и на кредитбилитет Народне банке Србије. Из тог разлога предложио је нешто конзервативнију процену што се тиче девизних резерви за следећу годину.

Бранко Хинић се сагласио да ризици у платном билансу постоје, а да је претпоставка да ће извоз номинално порастати у еврима за око 13%, што би значило повећање извоза аутомобилске индустрије за милијарду. Навео је да су у више наврата вођени разговори с представницима Фијата, како би се оценио проценат увозне компоненте, која је према нашим прорачунима 60%. Тиме би се добило око десет хиљада евра по аутомобилу уз продају 100.000 аутомобила у следећој години. На питање др Миладина Ковачевића како је могуће имати висок раст извоза, а с друге стране смањење увоза – одговорио је да треба имати у виду ефекте фискалне консолидације који ће се одразити на смањење увоза страних потрошних добара.

Проф. др Небојша Савић предложио је да пројекције Финансијског плана буду представљене у две варијанте, које би уважиле околности на које Народна банка Србије не може да утиче (као што је пословање Фијата), и којима би се потпуније сагледали сви ризици.

Одлука о усвајању Финансијског плана Народне банке Србије за 2013. годину једногласно је донета, с допуном којом се Финансијски план представи у две варијанте.

5. Разматрање Извештаја о обављеној интерној ревизији у Народној банци Србије за период јул–септембар 2012. године

Небојша Савић је, имајући у виду табелу приоритета, питао да ли се може очекивати да ћемо ускоро ући у зону где је степен извршених препорука на вишем нивоу, односно да ће табела бити повољнија по резултатима.

Мирослав Перић је навео да је Интерна ревизија у Народној банци Србије за десет година постојања дала око 1463 препоруке, од чега се тренутно прати 539. Одговорио је да је на презентованој табели реч о делимично извршеним препорукама, односно препорукама које је требало да буду реализоване, али им је због објективних околности рок за реализацију продужен до 31. марта 2013. године, по процени надлежног руководиоца. Навео је да је велики проценат реализованих препорука у складу с датумом и договором, а да је Интерна ревизија успоставила као модалитет да се, када рок за испуњење неке препоруке истекне, на основу одобрења руководиоца који руководи целином, због разумних образложења одобри пролонгирање тог рока, ако постоји разумно решење. На питање Небојше Савића ко одобрава то пролонгирање, одговорио је да то чине гувернер, вицегувернери и генерални секретар, на шта је Ана Глигоријевић додала да она као вицегувернер никада није учествовала у томе.

Др Јоргованка Табаковић питала је на основу чега Интерна ревизија оцењује у којој је мери нека препорука реализована, те је истакла да би требало да суштина буде у сврсисходности, основаности и смислу закона, као и у контролним процесима и процедурама, а не да Интерна ревизија само оцењује уочену неправилност у контексту затечених аката, правилника и понашања. Као пример навела је да формулација из извештаја која гласи да су препоруке у контроли банака

уважене у највећем делу, а у 1/3 нису – не значи ништа, јер у питању може бити 10% послова који су најзначајнији за пословање банке. Такође је навела да је Правилник о поступку јавних набавки у Народној банци Србије (у даљем тексту: Правилник) незаконит (иако формално делује законито), јер гувернер послове руковођења, као непреносиве, преноси на другу особу по имену, а не по функцији. Навела је и да је кутија са документацијом везаном за девизне резерве Агробанке пронађена на ходнику, да је о томе обавестила Интерну ревизију, а да јој је одговорено да ће то бити уврштено у ризик. Истакла је да би такве ствари требало решавати провером задужења и изменом правилника којим се уређује чување документације, а да такве препоруке није добила. Такође наводи као пример да није могла да приступи простору у коме се налази сервер за реверзне репо операције у згради на Славији, јер није било кључева, били су на табли, а постојао је и мастер кључ који је свако могао да користи, као и то да је неко неовлашћено користио њен телефон у кабинету после радног времена. Имајући у виду битне податке које треба заштитити и безбедност зграде Народне банке Србије истакла је да постоје процедуре које нису у реду. Такође је напоменула да није довољно да се неко „покрије“ тиме што ће радити по правилнику, који истовремено није усклађен са законом и елементарним правним нормама. Осврнула се и на неуказивање на рад Одељења за послове контролинга, које у последње три године оставља 21 милијарду непотрошену, на јавну набавку која се једанаест година не обнавља, па се уговор аутоматски продужава, на неплаћање држави камате на средства КРТА до септембра у износу милијарду динара, као и на сукоб интереса код Академије за банкарство и финансије, која обучава запослене у пословним банкама које су предмет наше супервизије и напоменула да је све то требало да се нађе у Извештају.

Мирослав Перић је навео да је тачно да у овом извештају није указано на ствари које се тичу јавних набавки, јер је у питању тромесечни извештај, али да је Интерна ревизија била фокусирана на јавне набавке, препоруке и налазе који су упућивали на неусклађеност Правилника и закона. На питање др Јоргованке Табаковић ко је потписао одлагање препоруке, одговорио је да су претходни вицегувернери и гувернер, због раскорака у нереализовању и непраћењу одређених препорука од 2009. године, били упознати с допуном методологије, те да је тадашње руководство инструкцијом обавештено о томе. Он је рекао да је на основу те инструкције претходни генерални секретар одобрио одлагање рока на основу образложења организационих јединица, што се може видети у записнику са мини-колегијума гувернера од 30. маја. На питање др Јоргованке Табаковић да ли је неко одговарао за непоштовање препорука, одговорио је да Интерна ревизија не може да санкционише.

Проф. др Небојша Савић питао је да ли су процедуре адекватно уређене, ко даје одобрење за продужење рока и да ли постоје документи у Народној банци Србије којима се прописује да тачно одређени орган одобрава то продужење.

Миладин Пантелић је изнео да код наведене проблематике постоји доста нејасноћа које су за сада без одговора, као и да се користе непрецизни појмови, као што су реализација, имплементација, апликација, који могу имати по неколико значења.

Проф. др Небојша Савић навео је да су до сада уочена два проблема – један је што се у Извештају констатује да нешто није урађено и да је неко одобрио продужење рока, при чему није јасно да ли су процедуре успостављене или нису, а други је што нису наведене најважније ствари. Истакао је да би за следећу седницу Савета требало решити питање процедура.

Мирослав Перић је истакао да је рад Интерне ревизије уређен Правилником о Интерној ревизији Народне банке Србије (којим се дефинишу надлежности Интерне ревизије и њена комуникација са осталим организационим јединицама и руководством) и упутством којим се ближе дефинише поступак интерне ревизије и рад у складу с међународним стандардима. Навео је да се тренутно ради на инкорпорирању инструкције на основу које је одобрено пролонгирање у методологију. Истакао је да у случају ванредних захтева и активности, независно од годишњег плана ревизије, на захтев гувернера, Интерна ревизија добија налог да изврши посебну ревизију. На крају је истакао да процедуре формално не постоје јер су питања која би се њима уређивала покривена Правилником и методологијом.

Небојша Савић је истакао да је неприхватљиво приказивање табеле којом се констатује број одгођених препорука, без јасне процедуре, позивајући се на методологију.

Савет је једногласно констатовао да процедуре рада Интерне ревизије нису на одговарајући начин постављене, те да је потребно да се оне што пре успоставе, како би се омогућило квалитетно обављање функције Интерне ревизије.

6. Доношење Одлуке о усвајању Годишњег плана Интерне ревизије у Народној банци Србије за 2013. годину

Ана Глигоријевић је поставила питање у вези с начином припремања предлога предмета интерне ревизије за следећу годину, у смислу одређивања који су од њих хитни и да ли се том приликом треба консултовати с неким. Навела је да је ревизија управљања објектима које Народна банка Србије користи планирана за април, мај и јун, те истакла да из таквог редоследа произлази да то није ризик који хитно треба решити. Истакла је и да је потребна анализа у ситуацијама када се констатује да ли нешто спада у ризик или не.

Мирослав Перић је одговорио да сваке године 30. августа Интерна ревизија доноси концепт доношења предлога годишњег плана, који упућује свим организационим јединицама, а чији је циљ да се кроз 12 елемената, 12 ризика оцене сви пословни процеси у њима, те да је 24. септембра 2012. године добијено 812 процеса које су организационе јединице препознале као ризичне или мање ризичне. На основу добијених процеса, одређене су приоритетне организационе јединице по важности за Народну банку Србије, те је узето 20% најризичнијих представљених

процеса, провучених кроз базу матрице ризика и искустава у обављању претходних ревизија, чиме је састављена шира база од 80 предмета ревизије. На основу тих 80 предмета ревизије, руководиоци ревизија су одредили 44 најбитнија ризика у Народној банци Србије. Након тога, предлог годишњег плана обављања интерне ревизије достављен је гувернеру 7. новембра, а кроз комуникацију би се видело да ли постоје још неки нови, додатни ризици који би се могли наћи у том плану. Навео је да Интерна ревизија користи три врсте извора података: 1) информације и процене сектора (пошто професионалци који тамо раде најбоље могу препознати ризике), 2) сопствено искуство у претходном раду и закључке донете при препознавању додатних ризика, 3) информације највишег руководства банке у вези с додатним ризицима, до којих Интерна ревизија није могла доћи. Истакао је да овакву методологију рада користе све централне банке и да Интерна ревизија нема другачије могућности да дође до неких других информација. Такође је истакао да у Интерној ревизији ради 20 запослених широког спектра образовања који су специјализовани за одређене области, па да је у складу с тим успостављена и динамика рада, имајући у виду потенцијал запослених и предмете ревизије.

Небојша Савић је питао да ли су безбедносни инциденти на Славији препознати као ризици, на шта је Мирослав Перић одговорио да јесу и да су постављени као предмет ревизије, те да је, поред осталих активности, дат предлог колегама како да се слични инциденти избегну.

Јоргованка Табаковић је питала да ли се десила крађа материјала и архивске грађе, с обзиром на то да је поступање са архивском грађом предвиђено за јануар, фебруар и март, на шта је Мирослав Перић одговорио да је потребно установити да ли је вредна историјска грађа правилно евидентирана, да ли имамо праву спецификацију те грађе, јер је препознат ризик нестанка вредних историјских докумената. Проф. др Небојша Савић је додао да би та питања требало да решава Архив Народне банке Србије.

Проф. др Небојша Савић навео је да се Одлуке које се односе за 2013. годину не могу доносити док не постоје јасно утврђене процедуре, те да резултат расправе из претходне тачке треба сагледати и кроз ову тачку, као и да годишњи план о обављању Интерне ревизије треба усагласити с приоритетима који ће бити утврђени. Истакнуто је да је потребно поново обратити пажњу на предложене предмете ревизије и динамику реализације плана ревизије, као и да је то питање потребно поново размотрити на Савету.

Савет је једногласно констатовао да је потребно израдити верзију годишњег плана Интерне ревизије за 2013. годину у сарадњи с Кабинетом гувернера, уз уважавање самосталности и независности Интерне ревизије и идентификовање кључних приоритета у предметима ревизије.

7. Разматрање тромесечног извештаја о спроведеном испитивању усклађености пословања у Народној банци Србије за период јул–септембар 2012. године

Љиљана Вељић је истакла да је организациона јединица која се бави испитивањем усклађености пословања формирана у јуну 2011. године, да је спровела све мере да се донесу Правилник о усклађености пословања Народне банке Србије и методологија, те да је, на основу испитивања обављених у складу с Планом испитивања усклађености пословања, организационим јединицама предложила одређене мере како би се избегао ризик од неусклађености пословања, као и ризик од судских санкција, санкција Уставног суда, редовних судова и инспекцијских органа – када су у питању општи и појединачни акти Народне банке Србије.

Тромесечни извештај о спроведеном испитивању усклађености пословања у Народној банци Србије за период јул–септембар 2012. године једногласно је прихваћен.

8. Усвајање Плана одржавања редовних седница Савета гувернера Народне банке Србије за 2013. годину

План одржавања редовних седница Савета гувернера Народне банке Србије за 2013. годину једногласно је усвојен.

9. Разно

Проф. др Небојша Савић обавестио је чланове Савета да именује Стојана Стаменковића за свог заменика.

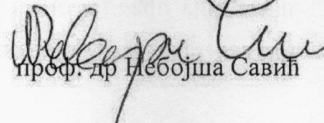
Седница је завршена у 13.40 часова.

Записник сачинио

Стефан Ковачевић

Председник

Савета гувернера Народне банке Србије

проф. др Небојша Савић